

1. kapitola

Ela sedí pred balkónovými dvermi, hľadá von a uvedomuje si, že sa začína stmievať. Pred sebou má veľkú sklenenú stenu. Bytový ateliér s príslušenstvom, ktorého časť s mamou obývajú, sa totiž honosí francúzskymi oknami. Za nimi sa po celej dĺžke bytu ako štrúdlä ťahá balkón, oddelený od voľného priestoru vo výške siedmeho poschodia masívnou balustrádou. Z balkóna je skvelý výhľad na mesto. A tiež na občas osvetlený Hrad a skoro vždy osvetlený Slavín, pomník a cintorín padlých ruských vojakov – osloboditeľov, ako Ela dobre vie. Ťažko povedať, odkedy začala na Slavín podnikáť najskôr rodinné a neskôr i školské výlety.

Slavín mala rada. Bolo tam vždy čisto a pekne, všade plno rozkvitnutých upravených záhonov. A trocha prekvapivé slávnostné ticho, po všetkom tom obvyklom veľkomestskom mumraji. Ela sa tešila, keď tam zašli s mamou. Držali sa za ruky a ona vnímala ten veľkolepo udržiavaný prázdny priestor, osamelosť, zádumčivosť miesta, ktorá tu pôsobila výraznejšie než na mestských cintorínoch.

„Pozri, tento chlapec mal sotva šesťnásť rokov,“ povedala mama zamyslene. „Ktovie, o čo všetko prišiel. Ale tiež ktovie, čomu všetkému unikol. Nedáš si banán?“

Ela potom jedla banán a predstavovala si toho veľkého, už šesťnásťročného vojaka, ako strieľa na nepriateľské vojská a vie, že sa z neho práve stáva hrdina. Hlúpe bolo, že vzápätí zomrel. To si tú slávu ani nestihol poriadne užiť. I keď – možno ho zastrelili až úplne na konci.

Mama Elu obyčajne vyložila na múrik lemujúci priestranstvo pamätníka a Ela cítila, ako sa jej vietor tmolí vo vlasoch, keď sa spolu pozerali na mesto. Snažili sa nájsť dom s ich vzlietnutým balkónom a smiali sa, pretože sa im ho nikdy nájsť nedarilo a Ela sa nesmierne čudovala, ako je možné, že z domu vidí Slavín tak jasne a zo Slavína

ich dom ani za nič. Mala rada, keď sa s mamou smiali. A tiež mala rada, keď prišli na Slavín so školou – vtedy teda ticho nebolo. Učiteľky, samozrejme, deti neustále napomínali, ale nikto si to nevšímal. Všetci akosi vycítili, že okrikovanie nie je myslené celkom vážne. Učiteľky boli rady, že môžu deti na chvíľu vypustiť zo svojej sústavnej starostlivosti a porozprávať sa, a deti si to náležite užívali. Nesmeli síce lietat', to bolo zakázané, ale aspoň sa rozprchli po voľnom priestranstve. Chlapci sa hrali na vojakov, a predsa len trocha lietali, a dievčatá si tajomne šuškali – atmosféra prostredia na tajomstvá priam nabádala. Keď sa učiteľky nepozerali, Ela vyliezla na nízky múrik a hľadala, ako zvyčajne, svoj domov – veľkú budovu s elegantným hotelom na prízemí, ubytovňou nad hotelom a priestranými bytmi pre akademických maliarov, zbieračov svetla, priamo pod strechou. Tušila, že dom opäť nenájde – je ľahké hľadať na pamätník hrdinov, nie je ľahké dohliadnuť k domovu.

Teraz však sedí doma na koberci s výrazným grafickým čierno-bielym vzorom. Koberec je už dost' obdratý. Kupoval ho kedysi Elin otec, úspešný socialistický maliar-grafik a nemenej úspešný bohém. Kupoval ho ešte v čase, keď si mohol dovoliť byť aj namyslený a nezávislý, keď po jednom použití vyhadzoval nielen ponožky, ale občas aj košeľu, skrátka v čase, kým sa stratil. Ela jeho úspech nezažila, nestihla to, oco zmizol z jej života, skôr než doň stihol vstúpiť. Zato denne zažíva jeho koberec, ved' sa na ňom hráva, a má k dispozícii jeho lietadlovú izbu blízko oblohy. Nie je to zlý domov – Ela sa snaží myslieť na všetky radosti, ktoré ponúka, aby nemusela myslieť na to, že je práve sama.

Na dlhánskom balkóne stavali v zime s mamou snehuliakov. Raz, keď skutočne riadne nasnežilo, sa im snehuliak podaril nadmieru – bol nielen vyšší ako Ela, ale dokonca prerástol aj mamu, keď mu posadila hrniec na hlavu. Mal parádnu mrkvu namiesto nosa, oči z drievok, gombíky na bruchu a v ruke metlu – všetko, čo má správny snehuliak mať. Lenže na druhý deň prišiel odmäk, snehuliak sa povážlivo naklonil dopredu a trocha nabok, odpadla mu metla a ďalšia snehuliacka výbava, a tak mama pozbierala gombíky, mrkvu dala do polievky a snehuliakovi obliekla starý maliarsky kockovaný kaftan s dlhými rukávami. Namiesto hrnca, ktorý sa odkotúľal, mu nasadila robotnícku

šiltovku a cez rukáv zapichla do zľadovateného snehu najväčší štetec, aký našla, aby niečo mal.

„Vyzerá ako nejaký strýčko Jožko,“ uškrnula sa Ela.

„No, aspoň nás má kto v noci strážiť, Eli!“ neodpustila si mama zdanlivo veselú poznámku. „Nemusíme sa báť.“

Ela však dobre vedela, že sa mama občas bojí. Doma! Bolo to divné, pretože Ela mala doma strach, len ak s ňou mama nebola. Ako teraz.

Netrpezlivo sa zavrtila. Vidí sa jej, že už sedí pred oknami dlho, a stále nič. Pozorne načúva dôverne známym zvukom výťahu. Dokáže rozoznať, kedy ide výťah dolu a kedy nahor, presne vie, na ktorom poschodí zastavil. Keď ide, želá si, aby zvuk trval čo najdlhšie, aby výťah vystúpal až do predposledného šiesteho poschodia, najvyššie, kam môže. Na posledné poschodie už kabína nejazdí, tam je len strojovňa, umiestnená hneď vedľa ich bytu, takže sa zvuky výťahu stali súčasťou mnohých Eliných hier. A niekedy aj súčasťou čakania na mamu – najzlovstnejších chvíľ, aké si Ela vie predstaviť...

Ten večer, keď mama vymódila snehuliaka, opäť prituhlo. Ela s mamou spolu zaliezli do postele, pritúlili sa k sebe, Ela si vyložila nohu cez mamin bok, čo milovala, a hľadeli spolu na hviezdy. Keď zas pávali, bola nádherná jasná mrazivá noc.

„Potom som sa odrazu zobudila, ani neviem prečo. Najprv som nič nevidela – obloha bola temná, prišli mraky – ale mala som taký naliehavý pocit, že ma niekto sleduje,“ rozprávala na druhý deň mama pri raňajkách. „A predstav si, že keď som sa trocha rozhládala, zrazu vidím, ako k nám potmehúdsy nazerá nejaký chlap za závesom. Vyzeral strašne nebezpečne. Čistokrvný lotor. Vieš si predstaviť, ako som sa zľakla. Totiž – obe sme sa vydesili. Príšerne... a ty, Eli, si sa od strachu pocikala. Nič si z toho nerob!“

„To je čudné, mami, vôbec si nespomínam, že by som sa nášho snehuliaka zľakla. Dokonca si ani nespomínam, že by som sa naňho pozrela.“

„Hm, asi si sa zobudila len napoly, stalo sa ti to v polospánku, takže o tom nevieš, to sa stáva...“

„Ja si na to pamätám až od chvíle, keď si vyletela z postele ako drak, šupla ma do kresla a začala hrozne rýchlo prezliekať posteľ.“

Všade bolo tak studeno a mokro a nepríjemne – brrr... A ten zmätok... mamuli, prepáč mi to, viem, že som už veľká... naozaj neviem, ako sa mi to mohlo stať.“

„Ale prosím ťa, bodaj by sa nič horšieho nestalo. Nech ti ani nezapadne nič si vyčítať... Vieš čo, už o tom nebudeme hovoriť, dobre? A ani to nikomu nepoviem. Zostane to len medzi nami dvoma. Také malé tajomstvo.“

Lenže mama tajomstvo porušila. Ela to dobre vie. Mama to celé totiž vyrozprávala Klárke. Klárka je mamina mladšia sestra a Elina teta. Počas rozhovoru mali obe stíšený hlas a Ela za pootvorenými dverami musela poriadne natrčať uši, aby jej nič neušlo.

„Leni, nedramatizuj! Mokrý posteľ? Je tam toho – jednak si sa poriadne zľakla, a možno si aj prechladnutá,“ polohlasne šepkala Klárka.

Hoci tomu Ela nemohla veriť, vyzeralo to... nie je to isté, zrejme zle počula. Pritom to načúvanie za dverami bolo také napínavé. Ani mama, ani Klárka sa pri tom rozhovore rozhodne nesmiali.

Ela sa však teraz podvedome usmieva. Mama sa v noci tiež usmievala. Tak zvláštne.

Mama je skvelá, pomyslí si Ela. Má naozaj šťastie, že práve ona má takú báječnú mamu. Veľa pracuje – to nie je práve príjemné, ale niekedy sa spolu hrajú, a to teda stojí za to. Bohužiaľ sa mama často odmieta hrať. Namiesto toho upratuje alebo robí nejaký iný nezmysel, a často si číta. Vtedy sa nechce nechať presvedčiť, aby sa radšej išla hrať. A niekedy – našťastie len raz za dlhý, dlhý čas – vysvetlí Ele, že musí ísť niečo zariadiť alebo dorobiť do práce, alebo skrátka zájst' niekam, kam s ňou Ela ísť nemôže...

No a je tu to ne-ná-vi-de-né čakanie.

Ako dlho tu už vlastne sedí? Ela sa obzrela a prudko sa mykla. Ani netušila, že jej za chrbtom striehne taká hnusná tma. Všetko sa norí do temných tieňov – nábytok, koberec, pár hračiek, s ktorými sa hrala, kým nezačala čakať. A zúfať si. Teraz by mala vyskočiť a prebehnúť cez tú prekliatu tmu k vypínaču. Stačil by jeden prudký pohyb a už by tmu vnútri nevidela. Všetko by zalialo milosrdné svetlo a temný cudzí priestor by opäť nadobudol podobu ich bezpečnej izby – s gaučom, na ktorom Ela

s mamou aj spáva, so stolíkom a kreslami, ktoré Ela využíva na hranie, s obrovskou knižnicou pri stene, obrátenou ku gauču, takže Ela, keď zaspáva alebo sa prebúda, môže si čítať ohromne zaujímavé nápisy na chrbtoch kníh. Donedávna jej to ešte nešlo, ale teraz už číta omnoho rýchlejšie. ŽILA SOM S PICASSOM – napríklad. To je Elin najobľúbenejší nápis. Ťažko povedať, čo je to „picasom“, ale krásne sa to rýmuje.

Ela už skoro vstala a rozbehla sa k vypínaču. Ibaže zároveň by obratom vznikla tma za oknami a z okien by sa stali zrkadlá. To už má vyskúšané. Ela by videla časť izby ešte raz, a ešte jedno vydesené dievča, na ktoré sa práve teraz nemieni pozerat' ani náhodou. Stačí jej jeden nepokoj, jeden strach. Načo si ten pocit rozmnožovať. Odhodlane sa otočí tvárou naspäť k oknám, aby ďalej pozorovala hustnúce šero.

Na čo by tak ešte mohla myslieť? Musí to byť predovšetkým dost' bezpečné, ale pritom dost' zaujímavé, aby ju to skutočne malo šancu upútať aspoň na ďalšiu pol hodinu. Nie je zas úplne jednoduché mať dostatok bezpečných, zaujímavých, a hlavne dlhých spomienok, ak máte sedem rokov a trištvrte, chodili ste do jaslí aj do škôlky, a dokonca už pred nástupom do prvej triedy ste MUSELI ísť na tri týždne do pionierskeho tábora. Samozrejme, samy. Bez mamy! Ela sa v duchu striasla a rovno si zakázala uvoľniť spomienky týmto smerom. Kdeže. Musí myslieť na niečo krajšie, keď sa mala dobre.

Je fakt, že má veľa spomienok. Pochopiteľne, veď spomienky sú niečo celoživotné a Ela predsa žije odjakživa. Lenže všetko to skvelé a pohodové bolo vždy nejako spojené s mamou – s ňou má Ela pocit bezpečia, vlastne len s ňou sa cíti tak akosi ako jahoda v šľahačke... i keď – a Ela si zrazu uvedomila, že to tak nebolo vždy.

Kedysi – skutočne dost' dávno – sedela malá Ela vo vaničke na celkom inom balkóne, hrala sa vo vode so žltou plastovou kačičkou, a keď ju to omrzelo, prelievala vodu z jedného kalíška do druhého ako veľká pani, ktorá nalieva polievku svojim deťom. Slnko zalievalo ten iný, dobre známy balkón a odrážalo sa od hladiny tak iskrivo, až Elu pálili oči. Trela si ich pästičkami i vo chvíli, keď sa za ňou ozvali ťažké šuchtavé kroky, niečia pevná ruka ju vytiahla z vody von, zabalila do osušky

a pritisla k telu veľryby. Takému veľkému, spoľahlivému, takému jednoznačnému. Ela vkĺzla do známej vône a hneď sa rozchichotala – nad tým, ako babička nadnesene zjajkla: „Preboha, veď tá voda je už celkom studená. Takto nám kačička ešte prechladne...“, i nad tým, ako ju zámerne temer pustila, keď sa spolu skláňali po kačičku pohojdájúcu sa na hladine. Ďalej už nebolo nič – žiadna cesta dnu, žiaden rozhovor pri obliekaní, nijaké ďalšie špásovanie – bola len tá vôňa a pocit veľkolepého veľrybieho bezpečia.

To ešte Ela s mamou bývali v prvom dome, oveľa menšom a ľudskejšom – ako by asi povedala mama –, než je ten ich dnešný. Prvý dom, ktorý si Ela pomenovala *dobrým domom*, bol iba trojposchodový. Mal pavlačové balkóny a z každej pavlače sa dalo vojsť do troch bytov. Ten, v ktorom v tých šťastných časoch bývala Ela s mamou, babičkou, Klárkou a Oliverom, bol uprostred, takže keď šla Ela s babičkou alebo Klárkou domov z prechádzky, museli prejsť okolo bytu pána Nejdla. Keď však chcel ísť domov Elin kamarát Jurko, musel okrem dverí Nejdlovcov minúť aj ich dvere. Z bytu Nejdlovcov ústilo na pavlač len malé okienko od WC, preto je jasné, akými zvukmi boli Nejdlovci známi deťom hrajúcim sa na pavlači. Z bytu, kde bývala Ela so svojou početnou rodinou, ústilo na pavlač, našťastie, aj okno od kuchyne, odkiaľ babička občas volala deti na malinovku alebo nejakú maškrtu. Okno od ich záchodu sa teda už akosi nerátalo.

No, ešteže tak, pomyslí si Ela.

Nemôže si nejako vybaviť, ako je to s oknami posledného bytu. Ten je až celkom na konci pavlače, za zatáčkou, taký zastrčený – dalo by sa povedať. Niežeby tam Ela nikdy nechodila, veď sa s Jurkom kamarátili. Hrávali sa spolu na miešanie polievok z vody a rôzne sfarbených prímiesí. Takmer čierna hlina, červená tehla, žltý piesok, zelené kúsky trávy a listov... zvláštne, že keď sa tie úžasné farby zmiešali, všetko zostalo tmavohnedé. Vždy!

Elu najviac bavilo transportovanie surovín do polievky vzdušnou cestou z dvora pod pavlačami k nim na druhé poschodie. Jurko dole naplnil malú taštičku a Ela ju motúzom priviazaným k ušku vytiahla nahor, aby obsah rovno prisypala do hrnca.

„Ha, teraz zase chýba paprika, je to príliš hnedé!“ volala na Jurka a on už bežal po ďalší kúsok tehly, rozťkol ho kameňom na prášok a poslal rovnakou cestou.

Hrali sa aj na polievanie kvetín – a to teda Elu dostalo.

Totálne.

Boli spolu práve na pavlači, keď sa ako zvyčajne z okienka od Nejdlovcov ozvali najskôr príznačné zvuky, potom spláchnutie a vzápätí ďalšie zvuky.

„Ten zas prdí, čo?“ zaškeril sa Jurko. Vtom sa zarazil a uvážlivo podotkol: „Myslím, že sa mi chce cikať.“

„Aha.“ Ela sa domnievala, že Juro odbehne domov a ona naňho bude musieť čakať. Lenže nič také sa nestalo.

„Možno by sme mohli zaliat' kvety pani Nejdlovej, čo povieš,“ podotkol Jurko, a kým si Ela stihla uvedomiť, ako to spolu súvisí, už si rozopínal nohavice. Na jej nesmierny údiv sa rozkročil pred kvetináčmi pani Nejdlovej, naskladanými na zemi pozdĺž zábradlia, vytiahol hadičku, akú Ela dovtedy nikdy nevidela, a spustil elegantnú spfšku. Trvalo to presne tak dlho, aby Ela stihla definitívne pochopiť, že Jurka nikdy v ničom nepredstihne, pretože je skutočne od Ely podstatne starší. Ele, a to si bola istá, totiž taká fantastická hadička ešte ani nezačala rásť. Ela si zatiaľ musí potupne sadat' na záchod, keď sa chce vycikať (a i to je pokrok, pretože donedávna si ešte sadala na nočník). No, v každom prípade zatiaľ SEDÍ. Jednoznačne sedí a vždy sa obáva, aby sa otvorom neprepadla do tej zápachajúcej žbrndy pod sebou. Fúha, keby sa tak mohla rozkročiť a vytiahnuť hadičku, akú má Juro, to by bolo niečo iné! Pravda, nie je až taká veľká, ani taká dlhá ako trebárs hadica na zalievanie trávnikov, ale úplne stačí na to, aby ňou Jurko mohol zamieriť, kam chce. Ela začala možno po prvý raz v živote nemiestne závidieť. A odvtedy sa pozorne skúmala pri každom záchodovaní.

Už rastie?

Nie.

Stále nič.

Ani náznak!

Nie je vlastne chuderka Ela nejaká nenormálna? A potom jej to došlo. DOCVAKLO. Len nedávno bola predsa na oslave Jurových narodenín. Sedelo tam za stolom zo desať ďalších veľkých detí, Jurova mamička podávala tortu, na stole bola hromada tanierikov s hromadou pochútok a všetky deti sa správali ukrutne slušne. Smiali sa, len aby sa nepovedalo, samy skoro ani nemukli. Jurkova mama sa každú chvíľu niekoho opýtala na niečo, čo sa malo stať v škole, kam všetci zrejme chodili, a keď už to trvalo nekonečne dlho a Ela si všimla, že podľa všetkého nie je jediná, komu to tam príliš nevyhovuje, Jurkova mama vymyslela, že nikto nebude vstávať od stola, ale zahrajú si spolu hru *Ide pieseň dokola, okolo stola-la-la, ide pieseň dokola, okolo stola...* Bolo to mierne zábavné presne do chvíle, kým Ela pochopila princíp a kým súčasne padlo na ňu, aby začala novú pesničku. Po prvý raz vtedy zažila značne frustrujúci pocit vychovanej mladej dámy z dobrej rodiny, ktorá jednoducho nesmie odmietnuť, hoci vnútorný hlas jej velí utiecť. Navyše si na nič ani za nič, po všetkých tých pesničkách, ktoré UŽ BOLI, nemohla spomenúť, a tak v zúfalstve vytiahla niečo z bábätkovského obdobia ako *Kolo, kolo mlynské, za štyri rýnske...* a neomylné videla na tvárach okolo seba, že aj ostatní to považujú za beznádejný trapas. Hrozná.

Potom sa však hovorilo o tom, čo Jurko na narodeniny dostal, jeho mama chcela, aby svoje darčeky všetkým ukázal, a Juro sa vzpiera. Dokonca utiekol do druhej izby a nechcel sa vrátiť... Skrátka, jasné, že rodičia Jurovi tú hadičku kúpili. Mal predsa narodeniny a predtým NIKDY kvetiny pani Nejdlovej nezalieval. Ela si aspoň na nič také nepamätá. A takú vec, tú by si teda zapamätala. Bezpečne.

Ktovie, ako vyzerá obchod s podobnými vymoženosťami? Za chrbtom pána predavača bude asi veľký regál s malými priehradkami – práve na jeden kúsok hadičky v každej priehradke. A hadičky budú asi rôznych veľkostí, možno aj trocha odlišných tvarov, hoci základný tvar – hadička – to musí byť v každom prípade, aby sa to dalo na cikanie dobre používať, to sa vie. A Ela už videla, ako niekto z ich rodiny príde do obchodu s Elou za ruku a povie:

„Tak jeden kúsok tu pre našu slečnu, prosím. Dost' nám podrásta. Máme najvyšší čas.“

Pán alebo pani za pultom sa len usmeje, znalecky si Elu premeria, potom sa otočí k regálu, niekam siahne a vyloží na pult zo dva pekné kúsky.

„Myslím, že tieto by jej sadli, čo povieť?!“

A Ela si so záľubou poobzerá ten senzačný tovar. Možno si ani hneď nebude vedieť vybrať. Možno dokonca navrhne, aby sa neunáhli a nákup odložili, čo ak by mali lepší výber inde... Ale nie, to nie, nič sa odkladať nebude. Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche, vravieva babička. Ela mala nejasný pocit, že by v prípade nákupu nemala váhať, pretože by z neho ľahko mohlo zísť. A nemýlila sa. Alebo vlastne mýlila. Lenže inak.

Doma bola jej požiadavka striktne odmietnutá. Najskôr sa všetci náramne bavili – mama, Klárka i Oliver – ten najviac, ťuťmák jeden! Keď sa ho Ela urazene spýtala, prečo sa tak rehoce a či on sám má takú hadičku, medzi výbuchmi smiechu pritakal, že má, dokonca parádnu, a s mrknutím na Elinu mamu navrhol, že ju môže Ele rovno ukázať.

Ela chcela.

Lenže mama s Klárkou začali okamžite mávať rukami, že to teda nie, ani omylom. Klárka sa pritom šla pretrhnúť od smiechu a babička, áno, babička, odrazu rázne zasiahla, aby sa vraj spamätali (teda Oliver s mamou a Klárkou) a uvedomili si, s kým sa bavia... (Ako to babička myslela?) Mama potom Ele povedala, že cikať môže dosť dobre tak ako doposiaľ, a nič sa kupovať nebude. Horšie bolo, že ďalej už o tom nechcela ani počuť. A Ele nezostalo, než si tú hadičku želať od Ježiška na Vianoce. Ela z toho bola veru smutná, keďže najbližšie Vianoce boli v nedohľadne, a tá predstava, ako si bude sama vyberať hadičku v obchode s ochotnou pani predavačkou za pultom, vyzerala tak sľubne, tak prítiažlivo...

No jasné, že ani na Vianoce Ela bimbasa nedostala. Trocha sa tá minulosť zahmlieva. Ela si teraz už nie je istá, či do Vianoc náhodou na toto želanie nezabudla... toľko sa toho medzitým stalo, všetko je možné. V čase Vianoc, keď si mohla priať svoju vlastnú hadičku, s nimi babička už asi nebola, pretože ak by bola, Ela by ju dostala, určite... A Ela sa teraz usmieva, pretože si dobre uvedomuje nezmyselnosť svojej viery. Ved' je dievča, nie chlapec – ako by to asi babička zariadila... Ale i tak...

Odrazu sa Eline myšlienky pretrhnú, pretože sa v dome práve rozbehol výťah. Ide, míňa prvé poschodia, na ktorých nikdy nezastavuje, teraz bude na treťom – a stále stúpa, jeho zvuk sa bez zakolísania šíri priestorom... štvrté poschodie – nezastal, bože, to by mohlo byť k nám, to môže byť mama – a Ela je napätá ako ponožka pripravená na zašívanie... Bác! Zastavil sa na piatom. Chyba. Mama to nebude. Keby postúpil ešte o jediné poschodíčko, nádej by bola obrovská. Stačilo by pozorne načúvať, či sa neozve klopkanie dámskych lodičiek na schodišti. A ak by sa ozvalo...

Ele je do plaču, hrdlo má stiahnuté, akoby mala na krku gumičku. Kde, dopekla, tá mama je? Radšej rýchlo spiatky – o čom to premýšľala, kde to bola? Ako chcela mať ten trafený vodovodný kohútik medzi nohami, hoci bola dievča, a ako s nimi na Vianoce už babička nebola v dobrom dome... čiže Ela už musela mať štyri roky. A Ela si náhle uvedomí, ako si nedokáže predstaviť čas. Nie je modrý na začiatku, potom žltý a neskôr trebárs červený. Nie je hlučný alebo tichý. I keď hlučné alebo tiché môže byť to, čo sa v ňom stalo.

Čas si vybavujeme len cez zážitky, cez ľudí, ktorí v ňom boli alebo už neboli, cez pocity, s ktorými je čas spätý, a tie udalosti a pocity so sebou spätne nesú vône, farby a dotyky – dotyky na rôznej úrovni – od pohladenia až po dotyky duše. A v tomto smere bola Elina babička expertka. Naslovovzatá.

Ela spoľahlivo vie, že keď sa narodila, prišla na svet ako VYVOLENÁ – faraončiatko alebo malá nastávajúca anglická kráľovná, alebo prinajmenšom budúca kráľovná krásy a pani prezidentka súčasne, skrátka NIEKTO, kto svojím narodením potešil celý svet, a všetci sú tu preto, aby malú Elu velebili. Takto to zariadila, takto Elu uviedla do života jej babička a Ela sa o mnoho rokov neskôr bude veľmi snažiť vnuknúť rovnaké pocity svojim deťom. Nie je to vôbec ľahké. Je to však dôležité. Základný stavebný kameň ľudí narodených pod šťastnou hviezdou.

„Klári, kde je Lenka?“

„Iba si odskočila. Čo tak šepkáš, mami?!“

„Psst, musím sa tá na niečo opýtať. Počuj, mala som štyri deti – viem, ako vyzerá novorodenec, ale toto je fakt desivé. Aj tebe tá malá pripadá ako opica?“

„No, čo ja viem... JE trocha divná!“

„Také nešťastie. Keby to aspoň nebolo dievča... Daj, pane bože, nech z toho vyrastie!“

„A keď nevyrastie? Pozri, mami, na to vypučené čelo. A ten obrovský ratáľák, ten sa asi len tak nezmenší... Miniaturný Quasimodko, že?“

No tak to zase nehrot! – povedalo by sa dnes. Ja som vtedy povedala:

„Kuš, Klára, neprikladaj do ohňa! Musíme dúfať...“ A potom som varovne vztýčila prst. „Hlavne Lenke ani slovo. Slúb mi to...“

Prepáčte mi toto intermezzo, ale niektoré veci treba uviesť na pravú mieru v pravej chvíli. Niekedy to proste nepočká.

„Mami, vieš, čo by som veľmi chcela?“

Ela je s mamou na ceste z dobrého domu do *hniezda*. Mama síce vraví „ateliér“, ale Ela sa lepšie páči prezývka hniezdo. Asi preto, že je byt tak vysoko, skoro až v oblakoch. Keď stojí Ela na balkóne a opiera sa laktami o široký parapet, vždy hľadá dolu do hĺbky pod sebou. Na dne obrovskej priepasti je dvor s miniatúrami trávnikov, kde pobiehajú liliputáni s miniloptami, ako detská stavebnica vyzerá budova a záhrada škôlky, do ktorej Ela donedávna chodila. Oproti sa miestami prižmurujú, miestami roztvárajú okná činžiakov a za nimi dychtivo vykúka posledné poschodie Elinej školy, ktorá stojí v ulici za rozľahlým dvorom asi na špičkách.

No, a potom je tu ten Hrad a Slavín.

Na horizonte.

V takej rozumnej vzdialenosti od seba.

Dve čnejúce opory, dbajúce na poriadok. Elu zvyčajne upokojuje, že na svojich miestach vždy spoľahlivo sú. Ak by bola jedným z vtákov lietajúcich okolo, bez Hradu a Slavína by sa neobišla, pretože je dobre vidieť, ako vtákom udávajú smer. Všetky vtáky v jej zornom poli letia buď k Hradu, alebo ešte viac doľava, alebo k Slavínu, či ešte viac

doprava. Pochopiteľne, tiež parkujú na strechách, anténach a všade možne, a často pristanú priamo na parapete balustrády. Potom tam po nich zostávajú nepekné stopy. Čo dodať? Môže byť takto umiestnený byt niečím iným než hniezdom?

„Mami, vieš, čo by som veľmi chcela?“

„Zmrzlinu?“

„No, možno aj zmrzlinu, ale teraz mám na mysli niečo dôležitejšie.“

„Aha. Tak teda nejst' do škôlky – už nikdy.“

Hm. Maminka je bystrá. Všeličo dokáže uhádnuť. A slová volí tak, aby sa nedostala do maléru. Samozrejme, že Ela už nikdy nepôjde do škôlky, keď z nej odrástla –, želanie je vopred splnené. Tentoraz je však mama vedľa.

Obe spolu stoja pred ošarpaným činziakom s množstvom dopoly rozbitých pivničných okienok. Z najbližšieho vanie zatuchnutý pach starých, vlhkom a plesňou napadnutých krámov, ktoré sa v útrobach neznámeho domu hromadia zrejme celé roky – lenže Ele ten zápach neprekáža. Čo neprekáža, Ela je práve v nebi (aký zmysel má vraviť „v siedmom nebi“, keď je podľa všetkého dost' fajn už v tom prvom?!)... Ela je teda v momentálnom nebi, pretože z jedného rozbitého okienka pred chvíľou vyskočila nádherná čierna mačka s bielym bruškom a teraz sa Ele obtiera o nohy. Ela ju hladká a mačka pradie. A Ela tak isto pradie – takým nepočuteľným spôsobom, o ktorom vie len ona, a možno ešte mama, ktorá postáva obďaleč a ako zvyčajne na tejto pravidelnej zastávke na ceste medzi dobrým domom a hniezdom-ateliérom čaká, kým si to Ela s mačkou vybaví. Ela už vie na základe predošlých skúseností, že okamihy rozkoše, ako je tento s mačkou, nikdy netrvajú dlho. Bud' znervózne mama a povie niečo nevlúdne hlúpe, ako napríklad:

„Eli, toľko sa s ňou zas nemaznaj, nevieme, komu patrí, a čo ak má blchy...“

Alebo začne byť netrpezlivá a dohovárať Ele, že treba pokračovať v ceste, čo je, pravdaže, ešte horšie, alebo to z ničoho nič zabalí mačka. Urobí hop do tej čiernej nevábnej diery za pivničným oknom, a to je konečná. Ela môže robiť čiči-čiči, koľko chce, mačka evidentne považuje audienciu za skončenú.

A práve vtedy sa Ela zasnene spýta, či mama vie, čo by si veľmi priala a dokončí:

„Priala by som si, aby sme mali malý domček so záhradou a veľkým stromom. Ten strom by stál hneď pri dome, vlastne by náš dom tak trochu chránil. A bývali by sme tam len my dve – s mačkou!“

„S jednou mačkou?“ spýta sa mama. „Nebolo by jej tam samotnej smutno?“

„Veď by mala nás.“

„A keď by sme neboli my dve práve doma? Ja predsa chodím do práce a ty musíš chodiť do školy.“

„No jasné, tak by sme pokojne mohli mať dve mačky. Alebo aj tri...“ Ela sa usmieva. Pomaly kráča ulicou preč od činžiaka s mačkou. Už ho nevidí a nevadí jej, že nevidí ani svojhlavú čierno-bielu mačku. Vidí iný dom s veľkým stromom, záclonkami v oknách a mačkou... alebo mačkami, s malou záhradkou za domom, s lavičkou, kde by sedávali s mamou a rozprávali sa... a mama by možno ani nemusela v jednom kuse chodiť do práce...

„Premýšľam, či by tam nebolo smutno mne.“

Ela sa trošilinku hnevá, že ju mama vytrhla z takých krásnych predstáv.

„Tebe?“

„Ty by si sa hrala s mačkami. A čo ja?“

Ela dobre vie, kam mama mieri. Nemá však najmenšiu chuť na istý druh debát. A hlavne nie teraz.

„Chcela by si, aby tam s nami býval aj Oliver s Klárkou? No, prečo nie, mami. A asi by sme mohli mať aj psa. Oliver by ho podľa mňa veľmi ocenil. Len si nie som istá, ako by sa pes znášal s našimi mačkami. Myslíš, že by si na seba zvykli?“

Mama sa smeje a tenká pôda pod nohami zase spevnela. Ela by prisahala, že mama sa nesmeje len preto, že má dobrú náladu, ale i preto, že vie – vie, ako sa Ela snaží vyhnúť niektorým otázkam, a teraz ju zrejme pobavilo, ako to Ela zvládla.

Ela by totiž chcela mať mamu len pre seba. Chcela by, aby boli dve kamarátky, ktoré sa od seba ani nehnú. Nielenže budú spolu jesť

a hrať sa a spať v jednej posteli, čo tak koniec koncov je, ale hlavne to tak budú robiť stále. A medzitým budú SPOLU chodiť na prechádzky do mesta. A SPOLU odcestujú na výlety a dovolenky. Tam budú SPOLU chodiť na huby a k vode a do cukrárne, a večer pôjdu zase spolu spať... a pravdepodobne spolu zostarnú, keďže jedna bez druhej neurobí ani krok. No, a to je to, čomu mama neverí.

„Len počkaj, Eli, až sa ti začnú páčiť chlapci!“

Nezmysel. Ela by mamu nikdy – NIKDY – neopustila. Raz budú mať spolu ten malý domček. Ela už bude veľká, a tak budú mať aj veľa peňazí. A budú mať mačku, kocúra, a možno aj psa.

Túto šťastnú istotu znova prerušil zvuk výťahu. Ela sedela schúlená v čiernočiernej tme, bez dychu počúvala, ako výťah stúpa a stúpa. Nikde nezastavil. Napokon predsa – ale to už bolo šieste poschodie. Nakrátko sa dostavilo ticho, ale potom začula rýchly klopot ihličkových podpätkov na chodbe a kľúč v zámku, a vzápätí sa jej za chrbtom rozlialo jasné svetlo.

Ani sa nepohla. Po celý čas vnímala pozvoľné prelievanie svojej túžby zmiešanej so strachom z opätovného sklamaní do sprvu krehkej, potom čoraz silnejšej nádeje, pretkanej záchvevmi bezbrehej radosti. Postupne však radosť vyprchávala a Ela tuhla pocitom, ktorému sa nedokázala vzoprieť. Kým sa jej za chrbtom rozlialo svetlo, zmizla túžba, strach i radosť a zostala len všetko pohlcujúca príšerná zlosť.

2. kapitola

Musím sa smiať, aké je to moje dievča bojovné. Taký rojko, a pritom šelma mačkovitá – nie je náhoda, že sú jej mačky blízke.

Zaujímavé, že smrť človeka predsa len zmení. Nie vo všetkom, nechcem tvrdiť, že som teraz – ako strážny anjel – niekým úplne iným, a už vôbec nechcem ani naznačiť, že by som bola dokonalejšia. Preboha, nie som predsa Boh... a, mimochodom, dohodnime sa už vopred, že otázku